

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 12CoP/180/2025  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124202876  
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2026  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2026:2124202876.1

## Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Janka Grečmal a Mgr. Andrea Hadnagyová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. B., nar. XX.XX.XXXX, v osobnej starostlivosti matky, v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov - matka: C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXXX/XX, G., a otec: H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. X/X, K., o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 13P/47/2024-38 zo dňa 21.05.2025, takto

### rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Trnava, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že výrokom I. zaviazal otca s účinnosťou od 08.04.2024 prispievať na výživu maloletej A. B. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 145 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Výrokom II. zameškané výživné za obdobie od 08.04.2024 do 31.05.2025 vo výške 1.170,17 eur povolil súd otcovi splácať v 33 splátkach vo výške 35 eur a 1 splátkou vo výške 15,17 eur mesačne spolu s bežným výživným, s tým, že v prípade omeškania sa so zaplatením čo i len jednej splátky zameškaného výživného, stáva sa splatnou celá suma nezaplateného zameškaného výživného. Výrokom III. týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 39P/52/2021-18 zo dňa 21.02.2022 v časti výšky vyživovacej povinnosti otca na maloletú A. B. a výrokom IV. rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 26, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), § 2 ods. 1, § 40, § 121 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) a dospel k záveru, že porovnaním okolností dôležitých pre určovanie výživného zistil, že k podstatnej zmene pomerov došlo na strane otca aj maloletej. Príjem otca v čase predchádzajúceho rozhodnutia predstavoval dôchodok vo výške 482,30 eur, mal dve vyživovacie povinnosti. Maloletá navštevovala prvý stupeň základnej školy. Aktuálne otec poberá starobný dôchodok vo výške 660 eur, je mu vyplácaná nemocenská dávka 393,30 eur. V období rozhodnom pre posudzovanie výživného má iba jednu vyživovaciu povinnosť. Maloletá navštevuje druhý stupeň základnej školy. Z vyššie uvedených zistení vyplýva naplnenie podmienky uvedenej v § 78 ods. 1 ZR pre zmenu rozhodnutia o výživnom. Pre účely kvantifikácie výživného si súd pri svojej rozhodovacej činnosti osvojil metodiku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pre výpočet výživného rodičov k deťom - tzv. tabuľkové výživné. Je prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach. Zohľadňujúc potom okolnosti predmetnej veci, kedy súd na strane maloletej nezistil špecifické výdavky, na strane otca špecifické výdavky neboli preukázané, aplikáciu tabuľkového výživného považoval za vhodný prostriedok pre kvantifikáciu výživného zo strany otca. V zmysle metodiky k tabuľkovému výživnému, ak má povinný jednu vyživovaciu povinnosť, výška výživného k dieťaťu študujúceho na druhom stupni základnej školy je 22% z priemerného čistého príjmu

povinného rodiča, čo predstavuje 145,20 eur (22% zo sumy 660 eur). Vzhľadom na uvedené súd vo výroku I. zaviazal otca na plnenie výživného vo výške 145 eur.

3. Výšku výživného na maloletú súd zvýšil s účinnosťou od podania návrhu, t.j. od 08.04.2024, preto otcovi vznikol za obdobie od 08.04.2024 do 31.05.2025 nedoplatok na výživnom vo výške 1.170,17 eur (13 x 85 ako rozdiel medzi pôvodným a novým výživným a alikvotná časť za mesiac apríl 2024 vo výške 65,17). Zameškané výživné súd vo výroku II. povolil otcovi splácať tak, aby k uspokojeniu tohto nároku došlo do troch rokov, t.j. 33 splátok vo výške 35 eur a jedna splátka vo výške 15,17 eur.

4. Pokiaľ ide o argumentáciu otca, ktorý sa obmedzil iba na vymenovanie svojich výdavkov, súd poukázal na to, že otec bol dva krát (písomne aj ústne v deň pojednávania) vyzvaný na preukázanie svojich matkových pomerov. Napriek uvedenému bol pasívny a svoje majetkové pomery súdu nepreukázal. Nebolo preto možné, aby súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na výdavky otca spojené s jeho zhoršeným zdravotným stavom. V prípade ďalších výdavkov súd poukazuje na prvú vetu § 62 ods. 5 ZR, podľa ktorej má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov. Je preto povinnosťou rodičov si svoje výdavky nastaviť tak, aby najprv plnili svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť.

5. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku IV. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 a nasl. CMP.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v celom jeho rozsahu v zákonnej lehote odvolanie otec a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zároveň žiadal o vylúčenie sudcu v jeho veci, nakoľko bol voči nemu zaujatý. Uviedol, že nesúhlasí s výškou určenou súdom lebo už 60 eur, ktoré platil boli likvidačné a to až do takej miery, že to hraničí s chudobou. Jeho mesačný príjem je 660 eur starobný dôchodok. Má 68 rokov a do práce ho nikto nezoberie. 10.06.2025 absolvoval tretiu operáciu očí a momentálne je vedený ako práce neschopný. Jeho správanie vychádza po dvoch mozgových porážkach, je silný diabetik a denne si pichá 6x inzulín. Od navrhovateľky vychoval dve deti, ktoré sú už po maturite, dochoval jej otca, ktorého nechala u neho a bol na invalidnom vozíku. V súčasnosti sa navrhovateľka vydala za muža, s ktorým žije v spoločnej domácnosti a majú nadštandardný príjem cca 2700,-eur. Užívajú štátny sociálny byt a platia 150 eur. Ide o dieťa, kde podal návrh na zapretie otcovstva. Toto všetko mu spôsobuje zdravotné komplikácie a stres a zhoršuje kvalitu zdravia, ktoré spôsobili aj nedoručenie dokumentov na súd. Zároveň žiada o zrušenie pokút udelených sudcom na pojednávaní, pretože dokumenty, ktoré zabudol doručiť sudcovi, zostali doma zo stresu a sudcovými invektívami voči jeho osobe a aj zdravotných komplikácií spôsobených cukrovkou a dvomi mozgovými porážkami. Ďalšia pokuta 100 eur bola udelená za to, že zdvihol ruku počas toho ako sudca rozprával. Hneď ho okríkol, že mu skáče do reči. Upozorňoval sudcu a žiadal o odloženie pojednávania, lebo nebol zdravotne v poriadku. Preto pojednávanie opustil a musel užiť lieky, lebo videl, že je pojednávanie vedené jednostranne v prospech navrhovateľky. Preto žiada o odvolanie sudcu, ktorý bol zaujatý voči jeho osobe a súdne konanie viedol iný sudca. Žiada o predvolanie jeho brata B. B., G. X, B., aby dosvedčil že mu spláca dom mesačne 250 eur, 60 eur platí elektriku, lieky a inzulín 150 eur mesačne, 100 eur mesačne drevo, 110 eur smeti, 20 eur vývoz žumpy. Finančne mu pomáha rodina. Sociálne výhody nepoberá žiadne.

7. Odvolanie otec doplnil tak, že žiada o odpustenie 200,- eur pokuty pridelené sudcom vzhľadom na jeho zdravotný stav, vzhľadom na jeho dôchodok 660,- eur, diagnóz a liečebných nákladov, na ktoré by potreboval ešte 1000,-eur, ktoré nemá. Preto žiada, aby alimenty zostali v pôvodnej výške 60,-eur. Vzhľadom na to, že navrhovateľka s manželom majú nadštandardný príjem a zobrali si nové auto na leasing a spláca 200,- eur mesačne. Žiada aby, prispievala ona jemu ako chorému invalidnému dôchodcovi sumou, ktorú súd uzná za vhodné.

8. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že rozhodnutie súdu po vykonanom dokazovaní považuje za správne a preto napadnutý rozsudok odporúča potvrdiť.

9. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej. Uviedla, že s navrhovanou výškou výživného vo výške 145 eur mesačne súhlasí, nakoľko maloletá rastie a potrebuje viac. Vôbec ju nezaujíma čo o nej a jej

rodine a taktiež o jej dcére píše otec maloletej, pretože sú to všetko klamstvá. A taktiež ju nezaujímajú jeho diagnózy, pretože z toho sa dcéra nenaje a ani si za to nič nekúpi.

10. V ďalšom vyjadrení kolízny opatrovník uviedol, že sa naďalej pridržiava vyjadrenia zo dňa 15.07.2025.

11. K vyjadreniam matky a kolízneho opatrovníka sa vyjadril otec maloletej. Uviedol, že zo 17,- eur, ktoré mu vychádzajú na deň, čo zahŕňa: inzulín, lieky, bývanie, elektrina, kúrenie, podnájom, hygiena sa nedá žiť. Opätovne žiada o prešetrenie finančnej situácie jej a jej manžela.

12. K vyjadreniu otca sa vyjadrila matka maloletej. Odkázala na svoje vyjadrenie, na ktorom trvá. Tak, ako ona musí dcére zabezpečiť nejaký životný štýl, tak by mal maloletej zabezpečiť jej otec. Maloletá začala chodiť na klavír, spev, kde sa platí mesačne vo výške 50 eur. Stále klame a zavádza súd, lebo ako sa vyjadril, on nebude platiť na cudzie dieťa.

13. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec maloletej. Uviedol, že je ZŤP a diabetik. Na súde, ktorý sa konal dostal hyperglykemický záchvat, čo sa rovná mozgovej porážke alebo srdcovému infarktu. Žiadal o odročenie súdu, na čo mu sudca dal nejaké pokuty. Nebol hrubý, ani vulgárny. Žiada aj o stornovanie finančných trestov, ktoré mu boli udelené. Jeho príjem dôchodcu je 660,- eur, čo nepokrýva ani základné stravovacie návyky, nie to ešte na dodržiavanie hygieny, diabetológie, inzulínu, tabliet a rôznych procedúr spojených s diabetom a neuropatiou. Finančná situácia odporkyne podľa toho čo rozpráva je veľmi výborná, a dôkazom toho je, že si zobrala nové auto na leasing a využíva všetky sociálne príspevky a bývanie za 150,- eur mesačne.

14. V ďalších vyjadreniach matka i otec zopakovali svoje tvrdenia už vyššie uvedené.

15. Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 65 a § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

16. Predmetom konania súdu prvej inštancie bol návrh matky maloletej na zvýšenie vyživovacej povinnosti voči dcére A., keď súd prvej inštancie rozhodol tak, že zaviazal otca s účinnosťou od 08.04.2024 prispievať na výživu maloletej A. B. B., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 145 eur, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Výrokom II. zameškané výživné za obdobie od 08.04.2024 do 31.05.2025 vo výške 1.170,17 eur povolil súd otcovi splácať v 33 splátkach vo výške 35 eur a 1 splátkou vo výške 15,17 eur mesačne spolu s bežným výživným, s tým, že v prípade omeškania sa so zaplatením čo i len jednej splátky zameškaného výživného, stáva sa splatnou celá suma nezaplateného zameškaného výživného.

17. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s odvolaním napadnutým rozhodnutím prvoinštančného súdu odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie nie je vecne správne, pretože prvoinštančný súd sa pri rozhodovaní o zvýšení vyživovacej povinnosti dopustil nesprávneho právneho posúdenia veci, ale je tiež nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie náležitosti riadneho rozhodnutia nespĺňa.

18. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

19. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho

rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - L.). Túto požiadavku zvýrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

20. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť účastníkovi konania, resp. sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

21. Z napadnutého rozsudku nebolo možné zistiť ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s argumentami účastníkov konania, na ktorých dôkazoch a zisteniach založil svoje rozhodnutie. Za popísanej situácie možno uzavrieť, že v súdnej veci súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pretože rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa náležitosti predpísané v § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd preto konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku nie je dostatočne vyčerpávajúce a nezodpovedá kritériám uvedeným v citovanom ustanovení, nakoľko v ňom absentujú skutkové závery a dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, je nepreskúmateľné a vôbec nezodpovedá náležitostiam kladeným na kvalitu súdneho rozhodnutia.

22. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

23. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

24. Podľa § 37 CMP, súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

25. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

26. Podľa § 63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

27. Odvolací súd dodáva, že mimosporové konania sú ovládané vyhľadávacím princípom (tzv. materiálne konania), na čo nová právna úprava (CMP) reagovala ustanoveniami, ktoré poskytujú súdom dostatočný priestor na to, aby zistili stav veci. Súd preto „musí“ iniciatívne zasahovať do konania, najmä do dokazovania, čím na seba preberá významnú mieru dôkaznej iniciatívy. Keďže jedným z najdôležitejších princípov mimosporového konania je princíp ochrany verejného záujmu (čl. 1 CMP), súdy uplatňujú aj iné metódy konania než v sporovom konaní (napr. súd môže konať z úradnej povinnosti, uplatňuje sa v širšej miere vyšetrovací princíp, princíp oficiality, princíp materiálnej pravdy a pod.). Proces dokazovania ovláda vyšetrovacia zásada a súd je oprávnený vykonať aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania (sleduje sa tým potreba zistenia „skutočného“ stavu veci, ktorý bude určujúcim pre vydanie rozhodnutia). Na postup vykonávania dôkazov sa subsidiárne aplikuje CSP.

28. Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

29. Podľa § 62 ods. 2, 5 ZoR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

30. Podľa § 75 ods. 1, veta prvá ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

31. Rodičia maloletého dieťaťa sú povinní prispievať na výživu maloletého dieťaťa, pričom plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará pričom výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Zároveň pri určení výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Je potrebné zdôrazniť, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov platí výživné je zistenie ich skutočných príjmov, ako aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento príjem zodpovedá telesným i duševným schopnostiam rodiča, jeho skúsenostiam, plneniu jeho pracovných povinností, ako aj miestnym možnostiam jeho uplatnenia. Výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb maloletého dieťaťa v súvislosti s jeho všestranným rozvojom a vývojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu týchto životných potrieb dieťaťa je rôzny, a to vzhľadom na jeho vek, spôsob prípravy na jeho budúce povolanie, zdravotný stav, ale aj jeho schopnosti. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplyvajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného. Naopak pri vyššej životnej úrovni povinného môžu pod odôvodnené potreby spadať napr. vyššie uvedená tvorba úspor, ktorá síce nie je nevyhnutná, avšak môže dopomôcť k rozvoju oprávneného dieťaťa. Rozhodujúce sú vždy reálne zárobkové možnosti povinného dané ako jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, skúsenosťami, fyzickýminosťami), tak objektívnymi skutočnosťami, ako je najmä prítomnosť pracovných príležitostí. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada na druhej strane i vtedy, ak povinný bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprimerané majetkové riziká, pochybne investuje, berie nevýhodné pôžičky, príp. sa vzdá lepších zárobkov, výhodnejšieho zamestnania a pod. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd povinne skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo, a najmä či k nej došlo z dôležitých dôvodov, napr. zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprimeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu, ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo.

32. Podľa § 78 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

33. Zmenu pomerov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine možno definovať ako stav odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri predchádzajúcom rozhodovaní. Zásadne musí ísť o zmenu závažnejšieho charakteru, teda o zmenu podstatnú a trvalú. Ak je pred súdom takáto zmena pomerov preukázaná či na strane oprávneného dieťaťa alebo povinných rodičov, je opodstatnený záver súdu pre zvýšenie, resp. zníženie výživného.

34. Podstatná zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, a preto je súd povinný podrobne skúmať pomery na strane účastníkov konania v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Povinnosťou súdu je predovšetkým podrobne porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so školskou dochádzkou, zdravotnou starostlivosťou, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb musí súd preukazovať ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery za účelom ich porovnania s pomermi v čase ostatného rozhodovania. Taktiež zisťuje, či došlo k zmene pomerov v súvislosti s počtom vyživovacích povinností,

osobných pomerov, zdravotného stavu. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu, a jednak jeho životný štandard, ktorým sa navonok prezentuje.

35. Pri zmene pomerov je nutné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré majú podstatný vplyv na posúdenie výšky vyživovacej povinnosti a ktoré sa závažnejším spôsobom prejavili v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase poslednej úpravy. Preto aj dokazovanie súdu sa musí starostlivo orientovať na to, či došlo k zmene pomerov, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave. Dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti rodičov je len taká zmena okolností, za ktorých bolo doteraz výživné určené.

36. V preskúmvanej veci sa súd týmto dôsledne neriadil. Ako vyplýva z obsahu spisu Okresný súd Trnava rozsudkom č.k. 39P/52/2021-18 zo dňa 21.02.2022 schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletej A. výživným vo výške 60 eur mesačne a na výživu maloletej M., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 70 eur mesačne. Súd prvej inštancie uviedol, že v tom čase mala maloletá 8 rokov a navštevovala prvý stupeň na základnej škole. Príjem otca predstavoval dôchodok vo výške 482,30 eur, mal dve vyživovacie povinnosti, druhú k dcére M. B.. Rozsudkom Okresného súdu Trnava pod č.k. 38P/51/2022-112 zo dňa 12.01.2023 právoplatným 02.02.2023 bola mal. M. zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná prispievať na jej výživu sumou po 100 eur mesačne. Z predmetného rozhodnutia vyplýva, že v tom čase matka bývala sama v nájomnom 3 izbovom byte spolu s maloletou A. a súd vychádzal z príjmu matky 850 eur, príjem otca pozostával zo starobného dôchodku 541,30 eur.

37. Súd prvej inštancie pri zvýšení vyživovacej povinnosti vychádzal z príjmu otca, ktorý poberá starobný dôchodok, avšak zároveň uviedol, že je mu vyplácaná nemocenská dávka vo výške 393,30 eur a zohľadňoval Metodiku pre určenie výživného, avšak z odôvodnenia súdu prvej inštancie vôbec nie je zrejmé, či došlo na strane matky k zmene pomerov a z akého príjmu matky vychádzal, hoci matka v rámci konania uvedené uvádzala vo svojom vyjadrení. Súd prvej inštancie neporovnal majetkové pomery účastníkov od posledného rozhodnutia a ani osobné pomery, keď sama matka uvádza, že v spoločnej domácnosti žije s manželom, čo má vplyv na jej výdavky, ktoré ale opäť súd nevyhodnotil, ako ani výdavky na strane otca a maloletej, čo zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia a jeho predčasnosť. Aj keď uviedol, že nebolo možné, aby pri svojom rozhodovaní prihliadol na výdavky otca spojené s jeho zhoršeným zdravotným stavom z dôvodu, že ich nepreukázal, keď bol dva krát vyzvaný na preukázanie svojich majetkových pomerov, neposudzoval ani tieto. Súd vôbec nevyhodnotil ani to, v akej výške ubudla obom rodičom vyživovacia povinnosť voči dcére M. a ani zdravotný stav otca, ktorý síce nepreukázal zvýšené výdavky v súvislosti so svojím zdravotným stavom, avšak uvedené si mohol s ohľadom na vek otca maloletej (ale aj jeho zdravotné problémy) zistiť aj sám.

38. Je nutné uviesť, že Metodika pre určenie výživného má iba odporúčací charakter a je nutné pri zvýšení (aj určení) vyživovacej povinnosti prihliadať aj na ďalšie okolnosti a individuálnosť veci. Ako vyplýva aj z vyjadrenia matky, dcéra chodí do 6. ročníka a chodí na klavír, ktorý stojí 50 eur, tenisky si kupuje iba značkové, pričom súd však vôbec nevyhodnotil aké (a v akej výške) sú primerané a oprávnené výdavky maloletej a ani rodičov, tieto dôsledne neskúmal a ani neporovnal s pomermi, ktoré boli na strane rodičov v čase posledného rozhodnutia ohľadom mal. A.. Súd prvej inštancie vychádzal z príjmu otca ako dôchodcu (a z nemocenskej dávky), avšak nie je zrejmé, či otec má aj iný príjem ako dôchodok, keď podľa lekárskej správy, ktorú sám predložil v rámci odvolacieho konania (č.l. 46) pracuje ako SBS a chodí cvičiť do fitka, čo môže preukazovať, že otec má iný príjem ako bol deklarovaný zo strany súdu.

39. Súd prvej inštancie tak nesprávne a nedostatočne zdôvodnil zmenu pomerov na strane maloletej, keď vôbec neporovnal odôvodnené potreby maloletej (aktuálne s výdavkami v čase ostatného rozhodnutia) a ktoré mala vyčísliť predovšetkým matka (pokiaľ sa nedajú zistiť z pôvodného spisu), ale ani majetkové a osobné pomery oboch rodičov ako aj ich výdavky a to s ohľadom na ubudnutie vyživovacej povinnosti voči dcére M.. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie správne a dostatočne zistiť relevantné podklady, a to najmä týkajúce sa príjmu tak otca ako aj matky, či výdavkov matky (a v akej výške) sa nich podieľa jej manžel, aké sú výdavky otca a to aj a súvislosti s jeho zhoršeným zdravotným stavom. Podľa tvrdenia otca dom, v ktorom žije patrí jeho bratovi, ktorý má záujem ho predať.

40. Vzhľadom na tieto pochybenia súdu prvej inštancie bolo nutné napadnutý rozsudok pre jeho vecnú nesprávnosť zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

41. Úlohou súdu prvej inštancie bude zistiť náležite skutočný stav veci a za uvedeným účelom posúdiť dôvodnosť návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti, pre ktoré posúdenie návrhu je potrebné dôkladne zistiť majetkové a osobné pomery oboch rodičov a ich výdavky, ako aj odôvodnené potreby maloletej. Na strane otca je potrebné ustáliť výšku jeho príjmu s ohľadom na zistené skutočnosti (ako napr. že pracuje ako SBS), výšku príjmu matky a následne tieto porovnať s majetkovým pomerom, osobnými pomermi a príjmami v čase ostatného rozhodnutia. Dôkladne posúdi celkové výdavky otca, matky ako aj maloletej, a bude sa zoberať aj doteraz tvrdenými zdravotnými komplikáciami otca. Zohľadní aj ubudnutie vyživovacej povinnosti voči dcére M. a bude potrebné vykonať, resp. doplniť dokazovanie vo vyššie naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným (§ 35 Civilného mimosporového poriadku), posúdi komplexne všetky zmeny v pomeroch účastníkov a zistený skutočný stav veci posúdi podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine, v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyhodnotí dôkazy jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti a opäť vo veci rozhodne. Svoje nové rozhodnutie súd prvej inštancie náležite v súlade s § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodní, pričom sa vysporiada s podstatnou argumentáciou účastníkov konania (vrátane námietok uplatnených v rámci odvolacieho konania). K odvolaciemu návrhu otca maloletej v tom, že žiada, aby matka prispievala jemu ako chorému invalidnému dôchodcovi sumou, ktorú súd uzná za vhodné odvolací súd udáva, že uvedeným odvolacím návrhom sa odvolací súd nezaoberal, keďže predmetom konania je návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti na maloletú A., o ktorom rozhodol súd prvej inštancie a uvedené je i predmetom odvolacieho konania.

42. Na záver odvolací súd k námietke otca maloletej k zákonnému sudcovi udáva nasledovné:

43. V zmysle § 49 ods. 1 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

44. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu k stranám, resp. účastníkom, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu (veci), v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

45. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednanom spore (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

46. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie sporu nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (porovnaj Nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

47. O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Svojím správaním má dbať na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. Musí mať dostatok schopností ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných

pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávaniu sporu a k stranám sporu je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnáť sa vnútorne s prípadnými námietkami strán v priebehu i mimo konania, ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (porovnaj judikát R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho naplňania (poskytovania) spravodlivosti.

48. Zo všetkých otcom prezentovaných skutočností je zjavné, že nim tvrdenú zaujatosť vyvodzuje z procesného postupu zákonného sudcu, ktorý mu uložil poriadkové pokuty za správanie v pojednávacej miestnosti, ktorý rušil poriadok tým, že bez udelenia slova vstupoval do prejavu sudcu a zároveň nerešpektoval výzvu súdu. V prvom rade treba uviesť, že otcom maloletej prezentované námietky zaujatosti zákonného sudcu nespĺňajú zákonné náležitosti v zmysle ust. § 52 a neboli vznesené v zákonom stanovenej lehote podľa ust. § 53 ods. 1 CSP, preto sa k nim odvolací súd ani nebude vyjadrovať. Je potrebné však uviesť, že subjektívna nespokojnosť otca maloletej s postupom konajúceho súdu a následným rozhodnutím vo veci samej nie je objektívnym dôvodom pre vylúčenie, resp. vyslovenie pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

49. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

50. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 10 posledná veta z. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).